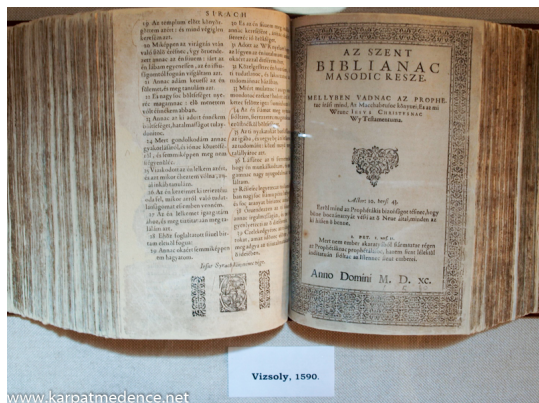

424 éves az első teljes magyar nyelvű bibliafordítás, a Károlyi Biblia

Ma, 2014. július 20-án 424 éve annak, hogy 1590. július 20-án Vizsolyban befejeződött az első magyar nyelvű teljes bibliafordítás, a Károli (Károlyi) Biblia, másik közismert nevén a Vizsolyi Biblia. A fordítást Károli Gáspár református esperes 1586-ban kezdte el s lelkésztársaival együtt három év alatt végzett vele.

Károlyi Gáspár származásáról keveset tudunk, eredeti családneve Radics vagy Radicsics volt, feltehetőleg délszláv ősökkel rendelkezett, akik a 15-16. században telepedtek le Erdélyben. Az 1530-ban Nagykárolyban született Gáspár művelt kortársaihoz hasonlóan szülővárosa iránti tiszteletből vette fel a Károli (Caroulus Gasparus) nevet. Wittenbergi és svájci tanulmányok után 1563-tól a gönci gyülekezet lelképásztora lett. A pestisjárványok miatt elvesztette feleségét és gyermekeit. 1586-ban látott hozzá a Biblia lefordításához, melyben legalább három lelkésztársa segítette. Az Újszövetség nyelvezetének egységességéből feltételezhető, hogy ezt maga Károlyi fordította, míg az Ótestamentumot segítői ültették át anyanyelvünkre. A gönci lelkész egy személyben volt gondozója, kiadója, szerkesztője, korrektora és sajtó alá rendezője a nagy munkának, lapszéli jegyzeteket írt a szöveghez és a fejezeteket tartalmi összefoglalóval látta el.

A nyomtatást 1589. február 18-án kezdték meg a lengyel származású Mantskovit Bálint vezetésével, aki a papírt Lengyelországból, a betűket Németalföldről hozta Vizsolyba. Az elkészült fejezeteket Szenci Molnár Albert szinte laponként vitte Göncről Vizsolyba. A sokszorosítást 1590. július 20-án fejezték be, s összesen körülbelül 800 példányt készítettek. Az eredeti kiadásból 52 db maradt fent, közülük 24 külföldön lelhető fel.

424 éves a Károli- vagy más néven Vizsolyi Biblia

Írta: Benedek Csaba

2014. július 20. vasárnap, 14:05 - Módosítás: 2014. július 20. vasárnap, 17:56

[2014. július 20. Károli Biblia napja az iskolákban és a Károli Szentírás Központban](#)